

Підсумковий документ співголів Міжнародної коаліції за повернення українських дітей

Опубліковано 13 травня 2026 року о 16:00

Підсумковий документ співголів – Каї Каллас, високої представниці ЄС і віцепрезидентки Європейської комісії; Марти Кос, комісарки з питань розширення; Аніти Ананд, міністерки закордонних справ Канади; та Андрія Сибіги, міністра закордонних справ України

Зустріч високого рівня Міжнародної коаліції за повернення українських дітей, Брюссель, 11 травня 2026 року

Кая Каллас, Висока представниця ЄС і Віцепрезидентка Європейської комісії; Марта Кос, Комісарка з питань розширення; Аніта Ананд, міністерка закордонних справ Канади; та Андрій Сибіга, міністр закордонних справ України, співголювали на зустрічі високого рівня, присвяченій поверненню українських дітей, незаконно депортованих або примусово переміщених Російською Федерацією у ході її агресивної війни проти України. Зустріч високого рівня відкрили Президентка Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн та Президент України Володимир Зеленський.

Міністри закордонних справ та інші високопоставлені представники Міжнародної коаліції за повернення українських дітей, запрошених держав, які не є членами Коаліції, а також міжнародних організацій зібралися у Брюсселі з метою збереження питання українських дітей, незаконно депортованих або примусово переміщених Російською Федерацією, у центрі міжнародної уваги та посилення колективних зусиль для забезпечення їхнього безпечного повернення, реінтеграції та реабілітації.

Зустріч відбулася на тлі подальшого перешкоджання цим зусиллям з боку Російської Федерації та зростання міжнародного тиску на неї. Попри складні обставини, операційна рамка в межах ініціативи Bring Kids Back UA вже дала змогу повернути та реінтегрувати понад 2 100 дітей.

Спираючись на попередньо проведену роботу, учасники зустрічі наголосили на необхідності захисту цих дітей, забезпечення їхніх основоположних прав, а також висловили чітке переконання у тому, що юридичне зобов'язання Росії їх повернути повинно залишатись невід'ємним елементом будь-яких мирних переговорів, у відповідності до норм міжнародного гуманітарного права та права захисту прав людини. Зустріч високого рівня сприяла тому, щоб ця тема й надалі залишалася серед ключових питань політичного порядку денного, а також дала змогу поінформувати учасників про досягнутий прогрес за шістьма основними напрямками:

- розширення пошуку та перевірки даних;
- масштабування організованого повернення;
- посилення дипломатичного напрямку;
- зміцнення системи реінтеграції та реабілітації після повернення;
- забезпечення притягнення до відповідальності;
- координація санкційних режимів.

Під час зустрічі:

Учасники привітали нових членів Коаліції. З часу останньої зустрічі високого рівня Коаліції, що відбулася в Нью-Йорку у вересні 2025 року, до її складу приєдналися Кіпр, Монако, Панама, Швейцарія та Парламентська асамблея Організації з безпеки і співробітництва в Європі.

Керуючись нормами міжнародного гуманітарного права та Конвенції ООН про права дитини, учасники підтвердили свою непохитну відданість захисту дітей, які постраждали від агресивної війни Росії проти України.

Учасники наголосили, що незаконна депортація і примусове переміщення дітей становлять грубе порушення міжнародного гуманітарного права та серйозне порушення прав людини. Вони підкреслили, що ця практика є частиною ширшої моделі системних порушень, що вчиняються Росією на тимчасово окупованих територіях України, зокрема шляхом стирання української ідентичності, позбавлення доступу до освіти українською мовою, індоктринації, включно з мілітаризацією дітей, а також розлучення дітей із родинами. Такі невинуватні дії можуть кваліфікуватись як воєнні злочини.

Учасники із занепокоєнням відзначили, що тисячі українських дітей досі залишаються в Росії та на тимчасово окупованих територіях, примусово розлучені зі своїми близькими та громадами.

Учасники підтвердили, що повернення цих дітей є водночас гуманітарним імперативом і невід'ємною складовою справедливого та сталого миру в Україні.

Учасники обговорили необхідність притягнення Росії до відповідальності за тяжкі злочини, що полягають у депортації, примусовому переміщенні, індоктринації та мілітаризації українських дітей, з особливим наголосом на комплексному підході до її забезпечення.

Учасники підкреслили, що для тиску на Росію мають бути використані всі наявні інструменти й механізми, включно з подальшим застосуванням санкцій проти осіб та організацій, відповідальних за ці злочини, з метою забезпечення негайного, безпечного й безумовного повернення всіх незаконно депортованих і примусово переміщених Російською Федерацією українських дітей.

Учасники підтвердили свою відданість подальшій спільній роботі з усіма глобальними партнерами – як на майданчиках міжнародних форумів, так і в ході двосторонніх контактів.

Під час зустрічі співголови оголосили про нові форми підтримки. Європейський Союз оголосив про виділення майже 50 мільйонів євро на зміцнення системи захисту дітей в Україні, щоб кожна повернена дитина мала доступ до своєчасних, орієнтованих на дитину та заснованих на підтримці громади послуг. Ця підтримка також сприятиме посиленню ініціатив у сфері дошкільної освіти та забезпеченню для постраждалих дітей і родин доступу до правосуддя, орієнтованого на потреби дітей. Крім того, фінансування допоможе зміцнити цифрові спроможності України, зокрема системи, які дають громадянам змогу подавати заяви про компенсацію, у тому числі від імені незаконно депортованих і примусово переміщених дітей.

Канада оголосила про нову підтримку України, зокрема 3,4 мільйона канадських доларів для Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні. міністерка Ананд також підписала Конвенцію про створення Міжнародної компенсаційної комісії для України, завдяки чому Канада стала першою державою поза межами Європи, яка приєдналася до цього договору. Крім того міністерка Ананд анонсувала конференцію, що відбудеться 28-29 вересня 2026 року в Торонто за спільного головування Канади, України та Норвегії й буде зосереджена на питаннях повернення та реінтеграції українських дітей, незаконно утримуваних цивільних осіб і військовополонених.

Також було вжито скоординовані дії щодо запровадження санкцій. ЄС оголосив про запровадження обмежувальних заходів проти додаткових 23 фізичних і юридичних осіб, відповідальних за системну депортацію, примусове переміщення, примусову асиміляцію українських неповнолітніх Російською Федерацією, включно з їхньою індоктринацією, мілітаризованою освітою та незаконним усиновленням.

Канада оголосила про ухвалення нових санкцій проти 23 осіб і 5 організацій, причетних до порушень щодо українських дітей. Ці заходи доповнюють санкції, які Канада вже запровадила проти фізичних та юридичних осіб, відповідальних за незаконну депортацію, примусове переміщення, індоктринацію та мілітаризацію українських дітей або причетних до них.

Учасники відзначили ухвалення 3 грудня 2025 року резолюції Генеральної Асамблеї ООН «Повернення українських дітей» (ES-11/9), яка, серед іншого, просить Генерального секретаря використати свої добрі послуги для сприяння поверненню українських дітей і визнає роль Міжнародної коаліції за повернення українських дітей у просуванні цих зусиль.

Учасники обговорили важливість подальшого прогресу, а також питання реінтеграції дітей, механізмів перевірки й пошуку, відповідальності, санкцій та дипломатичної взаємодії.

На завершення учасники відзначили, що зустріч стала важливою нагодою для обміну думками та представлення нових форм підтримки, пристосованих до актуальних потреб України. Вони наголосили на необхідності й надалі підтримувати міжнародну увагу до цього питання та перетворювати взяті зобов'язання на реальну допомогу. Учасники також підкреслили важливість того, щоб зацікавлені держави й організації розглянули можливість долучення до Коаліції як члени або спостерігачі чи підтримали ці зусилля в інших формах відповідно до їхніх мандатів і спроможностей.

Довідково:

Міжнародну коаліцію за повернення українських дітей було започатковано в Києві у лютому 2024 року Україною та Канадою. ЄС став її членом у вересні 2025 року.

У щорічній промові про стан Європейського Союзу 2025 року Президентка Урсула фон дер Ляєн оголосила, що ЄС проведе окремий захід Міжнародної коаліції за повернення українських дітей. У своїй заяві від 23 листопада 2025 року вона підтвердила, що цей захід буде спільно організований з Україною та Канадою.

Зустрічі високого рівня передували ознайомчий візит послів та День громадянського суспільства й експертів, що відбулися в Києві відповідно 28 і 30 квітня.

Під час ознайомчого візиту послів мали змогу відвідати кілька відповідних об'єктів, зокрема реабілітаційний центр для дітей, а також зустрітися з прийомними батьками, щоб дізнатися про прогрес, виклики та перспективи імплементації реформи Better Care, а також про її зв'язок із порядком денним повернення та реінтеграції в Україні.

День громадянського суспільства й експертів об'єднав представників громадянського суспільства та експертної спільноти для вироблення практичних рекомендацій напередодні зустрічі високого рівня. Перелік рекомендацій, який також було передано організаторам зустрічі високого рівня у формі заяви, [доступний тут](#).